

Betesdjuren i Ludvika kommun

Budget och den fria tanken

Nej, det är sannerligen ingen avundsvärd uppgift att som politiker få budget för år 2019 i balans. Vad det ytterst handlar om är ju att ökande samhällskostnader, som till stor del är en konsekvens av det moderna samhällets problemområden och ökande krav, skall betalas med oförändrad skatt. En i längden omöjlig ekvation. Motmedicinen heter kostnadsreduceringar och har med känt resultat tillämpats i årtionden. Finns det alternativ? Ja och nej. Någon alternativ quick fix finns definitivt inte och kostnadsmedvetenheten måste fortsatt vara högprioriterad, men solklart är det också så att vi med högsta prioritet måste söka andra lösningar. Lösningar som tar sikte på ett helt annat samhälle där de kostnadsdrivande problem som vår moderna livsstil skapar, radikalt minskar. Detta kräver nya tankesätt som endast kan åstadkommas genom ett fritt och rörligt intellekt som orkar och tillåts att frigöra sig från gamla invanda "sanningar". "Fossila" sanningar formade av ett ratio med rötter i 1900-taltes mitt, i en värld med ändlösa tillgångar och en vetenskap som löser alla problem. I dag, inte minst efter katastrofala rapporter från IPCC och WWF, borde vi veta bättre och ta lärdom av det.

Förutsättningar och nyckelord för framtidens samhälle bör snarare uttryckas:

- *Världens resurser är ändliga och vi måste på ett klokt sätt hushålla med dessa*
- *Ny teknologi är viktig men löser inte alla problem.*
- *Omställning/hållbarhet, kretslopptänkande och gemenskap i starka lokalsamhällen*

Att vända en samhällsutveckling i linje enligt ovan är ingen lätt process, men att det är nödvändigt bör i dag stå klart för de flesta. Den stora tråtan är frågan om; HUR?

Om vi ser oss omkring, så kan vi konstatera att det runt om i världen finns massor av goda initiativ. Sverige och L-a kommun inga undantag. ”Kommunkossorna” är ett bra exempel

Grangärdebygdens Intresseförening, GBI

har under senare år med förnyade krafter och via ett mycket gott samarbete med företrädare för Ludvika kommun, på många olika sätt inriktat sin verksamhet på att utveckla lokalsamhället mot ökad hållbarhet till trivsel och nytta för lokalbefolkningen. Några av dessa verksamheter har en stark miljöprofil, t.ex. solcellssatsningarna, odlingsprojektet ”Odl i gemenskap”, planerna på ett andelsjordbruk för odling av grönsaker samt det arbete som nu i mkt positiv anda går vidare med etablerandet av en Ekoby vid Bysjöstrand.

OCH, sist men inte minst:

”Kommunkossorna”

En partipolitisk motion om kommunala kossor sammanföll på ett synnerligen kreativt sätt med GBI's arbete med uppstart av betesdjursverksamhet. Vi i GBI har svårt att tänka oss ett bättre exempel på en verksamhet med framtids- och omställningsprofil som vuxit fram i skön samverkan mellan myndighet och ideellt arbete. Efter 3 år av inspirerat och professionellt utvecklingsarbete vill nu kommunstyrelsens budgetutskott lägga ner verksamheten. Ett mycket oklokt beslut. Gör man sig av med sin nyinköpta bil efter 1000 körda mil med motiveringen; ”milkostnaden blev för hög”?

Låt oss motivera vidare:

I L-a kommun utgörs mindre än 1% av arealen av odlingsbar mark. En stor del av denna areal ligger i Grangärdebygden där den självklart utgör den bas på vilken olika typer av gröna näringar kan och skall byggas upp. Den odlingsbara jorden är i dag en enorm bristvara sett ur ett globalt perspektiv och vad vi gör med den är en ödesfråga för mänskligheten. Med mindre än 1% odlingsbar mark borde med all rätt varenda kommunal kvadratmeter vara fridlyst från annat nyttjande än odling. Betänk det enkla, men ändå så svårfattbara förhållande, att allt vi företar oss på denna planet, förutsätter och är i grunden underordnat, det faktum att vi har mark att odla.

Text Av Per Skoog, för
Grangärdebygdens
Intresseförening, GBI

Men, varför skall vi odla/föda upp kor för kommunens behov på ”hemmaplan”?

Om lägsta pris skall styra våra inköp så gäller världsmarknadernas industrijordbruk och det kött som då är aktuellt är s.k. ”fulkött”. Detta storskaliga industrijordbruket är i kris. Trots hård fossilbaserad rationalisering och effektivisering, ökad användning av antibiotika, herbicider, insekticider och konstgödsel sjunker lönsamheten vilket i sin tur leder till en alltmer desperat situation. Jordarna urlakas på näringsämnen, mullhalten och skördarnas näringsinnehåll sjunker. Den biologiska och ekonomiska enfalden bereder ut sig. Lägg därtill sjunkande grundvatten, kris i pollineringen, jorderosion via såväl vatten som vind, den fruktansvärda situation vi har i många djurfabriker, vidriga djurtransporter och stressande slakt. Listan över krymplingar och lik i rationalitetens kölvatten kan göras lång. Inte minst i jordbrukssammanhang. Detta industrijordbruk föder i dag större delen av jordens befolkning. Men hur länge till? Den ”gröna revolutionen”, som den så förskönande har kallats, har nått vägs ände.

Industrijordbruket erhåller från skattebetalarna enorma belopp i subventioner. Regeringar/unioner med stabil ekonomi eller med god kreditvärdighet håller sina egna under armarna. År 2018 går hela 39 % av EU's budget till jordbrukssubventioner. Den totalt dominerande delen till de stora ”rationella” industrijordbruken.

I detta chickenrace har miljoner småbönder, hos oss såväl som i övriga världen, blivit utslagna och blir så fortfarande. Särskilt länder i syd med dålig ekonomi drabbas i dag när små "orationellt" skötta, men ofta högproduktiva, jordbruk ersätts av stordrift. Som "pricken över I" kommer sedan handelsavtalen som sätter handklovar på den nationella och lokala handlingsfriheten och befäster eller ytterligare förvärrar rangordningen i en divergerande världsekonomi. Finns då inget positivt med ovan beskrivna jordbruk? Jo. PRISET på produkterna. Det pris som sätts av en marknad dominerad av oligopol, alltför ofta social dumping och obetalda fakturor adresserade till kommande generationer. En marknad som dessutom är helt oförmögen att värdesätta sådant som inte kan mätas i etablerade mått och har en passiv till nedlåtande attityd till begreppet kvalitet

Ludvika kommun har ambitionen att komma ifrån den sortens varor och kanske har vi nu befriat oss från den mardröm det är, att trots ett snår av reglerande bestämmelser, kunna göra vettiga upphandlingar. BRA!

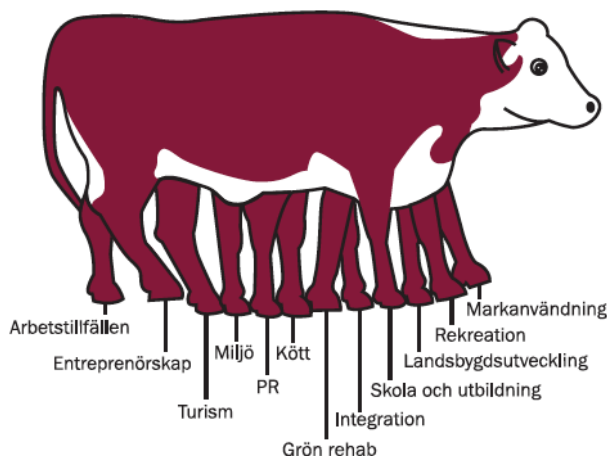

Bild från Ludvika
kommuns folder
"Kommunala nötkreatur"

Återstår då varor av god kvalitet men till ett betydligt högre pris. Jo, kvalitet måste få kosta mer! Sådana varor kan förvisso odlas i andra hörn av världen och Sverige. Men, varför gå över ån efter vatten!? Varför skall våra egna åkrar och ängar ligga i träda och gro igen med lövsly? Var finns den helhetskalkyl som visar att närproducerat kommunalt kvalitetskött skulle vara dyrare än det som kan köpas på marknaden?

Detta klarar vi bäst på hemmaplan!

I foldern "Kommunala nötkreatur" i

Ludvika kommun har vår mkt kompetenta "ko-mamma" och tillika husdjursagronom på ett sakligt och pedagogiskt sätt listat bl.a. mervärdena med en egen kobesättning. Du som ärligt vill bilda dig en brett förankrad ståndpunkt beträffande kommunens betesdjur: **LÄS DEN!**

<http://www.ludvika.se/download/>

18.a5d47d116223a80f5be5825/1522239642658/

Kommunala_notkreatur_webb.pdf

Refererande till fakta enligt ovan kan vi inte se det som annat än ett stort svek mot kommuninnevånarna och den egna jordbruksmarken om kommunen inte först och främst tar sina egna och näraliggande arealer i anspråk för att bidra till

att försörja egna kommunala inrättningar med kött/mat av högsta kvalitet.

Varför betesdjur i kommunal regi?

Beroende på den mördande konkurrens på olika villkor som industrijordbruket på global nivå utgör har, ortens jordbrukare konkurrerats ut. De flesta under 50-70-talet. I dag finns i Grangärdebygden en jordbrukare med förvärvsarbete som har jordbruk och skogsbruk som heltidssyssla. I ett sådant läge är det utan tvekan bättre att ta initiativ och visa vad som med gemensam kraft kan göras i stället för att komma med pekpinnar.

En förstudie genomfördes med bl.a. studiebesök hos flera dalakommuner och den utvärdering som sedan gjordes visade att bästa alternativ för Ludvika kommun var att bedriva verksamheten i egen regi. Att ha full kontroll över hela kedjan från betande djur till bord är oerhörd fördel. Beslutet fattades på ren sakinformation och har ingen som helst partipolitisk koppling.

Den betesverksamhet som nu byggs upp utgör navet i en process där fler aktörer naturligt dras med. Vintern 2018-2019 äter korna ensilage som skördats på Gränge-Säfsnäs församlings åkrar. En lokal entreprenör har ombesörjt slåtter och balning och levererat till "lokalmarknadspris". Gödseln, verksamhetens bruna guld, har omhändertagits av det lokala odlingsprojektet. I fortsättningen kommer större delen att med största sannolikhet att gå till det planerade andelsjordbruket och till vallodling.

Det vi nu med gemensam kassa bygger upp, kommer definitivt att initiera avknoppningar och kompletterande verksamheter. En logisk effekt är att intresset för odling/uppfödning, alltifrån delvis självförsörjning till leveranser på den lokala marknaden, kommer att öka.

Intresset för att bruka jorden ökar dessutom starkt bland yngre generationer och det är de "ekologiska" och småskaliga alternativen som står starkast.

"Hör inte till kärnverksamheten"

Det finns ingen beslutad eller lagstadgad gräns för vad slags verksamhet som "det offentliga", med god kvalitet och ekonomi, kan, får eller bör syssla med. Däremot finns, åtminstone vad gäller kommuner, en etablerad uppfattning av

vad som absolut skall ingå. Vård, skola och omsorg samt kommunal infrastruktur och service. I viss mån också boende.

När en etablerad kommunpolitiker, och i likhet med många av oss andra, i dag hör talas om idéer på annan verksamhet än dessa nämnda blir reaktionen robotlik och för tankarna till artificiell intelligens. Signalen når inte hjärnan utan stannar vid förlängda mörger, där den på reptilvis studsar tillbaka med motiveringen; *"hör inte till den kommunala kärnverksamheten"*. Låt oss syna detta djupt inpräntade mantra lite närmare och följa signalen lite längre in i hjärnvindlingarna

En viktig uppgift för kommuner, såväl i fredstid som i orostider, är att se till att innevånarna har tillgång till mat. En "basverksamhet". Att en kommun i detta avseende inte är ensamt ansvarig gör tyvärr inte saken bättre. Från MSB (Myndigheten för skydd och beredskap) fick alla hushåll för några månader sedan broschyren *"Om krisen eller kriget kommer"*. Efter att ha läst den och med vetskap om att Sveriges självförsörjningsgrad vad gäller mat nu är nere på 50%, blir man sannerligen inte lugnare. Ett krasst faktum är att svensken i händelse av krig eller andra katastrofer ligger illa till. Kommuner med liten odlad areal i synnerhet.

"Sveriges beredskap är (inte) god"

"Kärnverksamhet" utan "basverksamhet"(mat) är naturligtvis en omöjlighet. Genom klok och framsynt planering kan kommuner, genom att slå vakt om och nyttja den egna produktiva arealen, minska sårbarheten i kristid. Nya oligopolstyrda mat-köpcentra kommer då att eka lika tomt som den logik som satte dem på plats.

Men, vi får väl ändå tro att kristider inte skall vara normalstillståndet. Därför ligger det största värdet i den mat/köttförsörjning som nu byggs upp i att sårbara grupper som äldre, sjuka och barn alltid garanteras mat av högsta kvalitet oavsett betalningsförmåga.

Gemenskap!

Bas-och kärnverksamhet i ett. BINGO

Bäste läsare

Vi i GBI tror oss på goda grunder representera en betydande majoritet av Grangärdebygdens befolkning och anser oss också ha ett starkt stöd övriga delar av kommunen. Vi kan inte se någon anledning att ifrågasätta varken det beslutsunderlag eller de beslut som en enig arbetsgrupp och en politisk majoritet tog för tre år sedan och som resulterat i den betesverksamhet som vi nu har under uppbyggnad.

Däremot hävdar vi att det är mkt oklokt, och ger nästan en absurd känsla, när kommunstyrelsens budgetberedning, till synes i all hast, på lösa grunder, och utan något som helst samråd, kan föreslå kommunfullmäktige en strykning av äskade medel till betesverksamheten. Ordet handlingskraft för plötsligt en negativ klang. Om förändringar skall genomföras gällande framtida drift eller ägande av verksamheten, måste detta noggrant och allsidigt utredas av sakkunskap innan beslut.

Betesverksamheten har framtidstyngd och håller oss kvar på jorden

Korna skall vara kvar!

Kväll i inlandet

Tyst gåtan speglas
den spinner afton
i stillnad säv.
Här finns en skirhet som ingen märker
i gräsets väv.
Tyst boskap stirrar med gröna ögon.
Den vandrar kvällslugn till vattnet ned.
Och insjön håller till alla munnar
sin jättesked

Harry Martinsson